

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๓๔/๒๕๖๗

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว และสิทธิในทรัพย์สิน กรณีร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจค้น เคาสถานโดยไม่มีหมายค้น ใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อบังคับให้รับสารภาพ และนำเสนอข่าว โดยไม่ปกปิดอัตลักษณ์ รวมถึงทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้สูญหาย

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องร้องเรียนผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๙ และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ ตามคำร้องที่ ๑๓๔/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ว่า เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. ผู้ถูกร้อง ๑๖ นาย และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ๒ นาย ร่วมกันจับกุมผู้ร้องตามหมายจับของศาลจังหวัดหนองบัวลำภูในข้อหา ปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ขณะที่ผู้ร้องขับซึ่รถจักรยานยนต์อยู่บนถนนสาธารณะใน [REDACTED] อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยผู้ถูกร้องทุกนาย แต่งกายนอกเครื่องแบบ ไม่แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ไม่มีหมายค้น และไม่บันทึกภาพและเสียง ขณะจับกุม จากนั้นนำตัวผู้ร้องไปตรวจค้นที่บ้านพักอาศัยพบของกลางที่ใช้กระทำความผิด จึงนำตัวผู้ร้องพร้อมของกลางไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู โดยผู้ถูกร้องได้แจ้งผู้สื่อข่าวให้มารอ ทำข่าวการจับกุมผู้ร้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูและในการเสนอข่าวไม่ปกปิดใบหน้าของผู้ร้อง ระหว่างที่ผู้ร้องอยู่ในห้องสืบสวน หนึ่งในผู้ถูกร้องได้ทำร้ายร่างกายผู้ร้องและบังคับให้ลงลายมือชื่อ ในบันทึกการจับกุม รวมถึงข่มขู่เรียกเอาทรัพย์สินจากผู้ร้อง และมีทรัพย์สินของผู้ร้องบางส่วนสูญหายไป ในระหว่างการตรวจยึด ผู้ร้องเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำโดยมิชอบ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ บันทึกสรุปเรื่องร้องเรียน พร้อมเอกสาร ประกอบด้วย

- ๑) รายละเอียดเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง
- ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง
- ๓) ภาพถ่ายการจับกุมผู้ร้องจากสื่อมวลชน

๒.๑.๒ บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของผู้ร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๒.๑.๓ หนังสือสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู ที่ ตช ๐๐๑๙(นภ).(๑๓)๕/๒๒๐๐ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมเอกสารประกอบด้วย

- ๑) สำเนาหมายจับศาลจังหวัดหนองบัวลำภู ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙
- ๒) สำเนาบันทึกการตรวจยึด ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
- ๓) สำเนาบันทึกการจับกุม ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙
- ๔) สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ ที่ อส ๐๐๔๑(ปทภ ๔.๑)/๘๓๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู

๒.๑.๔ บันทึกการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ระหว่างวันที่ ๖-๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พร้อมเอกสาร ประกอบด้วย

- ๑) บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ร้อง ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พร้อมเอกสารประกอบ
- ๒) บันทึกการให้ถ้อยคำของพยานบุคคล ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- ๓) บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พร้อมเอกสารประกอบ

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

รายละเอียดปรากฏตามความเป็นมา ข้อ ๑ ของรายงาน นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ผู้ร้องให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ จังหวัดหนองบัวลำภู สรุปว่า

๑) เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. ผู้ถูกร้อง ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ประมาณ ๖ นาย จับกุมผู้ร้องตามหมายจับของศาลจังหวัดหนองบัวลำภูที่บริเวณทางเข้าสถานีบริการน้ำมันซึ่งอยู่ห่างจากบ้านพักอาศัยของผู้ร้องประมาณ ๕๐๐ เมตร จากนั้นผู้ถูกร้องได้นำตัวผู้ร้องไปตรวจค้นที่บ้าน โดยผู้ถูกร้อง ๒ นาย จัดประตูห้องนอนซึ่งผู้ร้องใส่กุญแจไว้และตรวจยึดทรัพย์สินเป็นของกลาง ได้แก่ (๑) เครื่องคอมพิวเตอร์ ยี่ห้อ ACER จอภาพมอโนเตอร์ และแป้นพิมพ์ ๑ ชุด (๒) เครื่องพิมพ์ ยี่ห้อ Brother ๑ เครื่อง (๓) ตราขายของหน่วยราชการต่าง ๆ ๕๗ อัน และตราขายของศาลจังหวัดหนองบัวลำภู ๑ อัน อยู่ในช่องเก็บของหน้ารถยนต์เก๋ง [REDACTED] จากนั้นจึงนำตัวผู้ร้องขึ้นรถยนต์ไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู

๒) เมื่อผู้ร้องถึงสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูได้พบผู้สื่อข่าว ประมาณ ๔-๕ คน มารอทำข่าวการจับกุมผู้ร้อง โดยภาพข่าวที่เผยแพร่ออกไปไม่มีการปิดบังใบหน้า และชื่อ นามสกุล ของผู้ร้อง

๓) ระหว่างอยู่ที่ห้องสืบสวน ผู้ถูกร้องได้ตะโกนที่บริเวณก้านคอผู้ร้องและบังคับให้ผู้ร้องลงชื่อในเอกสาร ประมาณ ๓ ฉบับ

๔) ผู้ถูกร้องได้ข่มขู่และนำตัวผู้ร้องไปกดเงินจำนวน ๒,๐๐๐ บาท จากตู้เอทีเอ็มของธนาคาร [REDACTED] บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จากนั้นผู้ถูกร้องนำเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเอง รวมถึงเงินของผู้ร้องที่เก็บไว้ในช่องเก็บของหน้ารถยนต์จำนวน ๕๒,๐๐๐ บาท และสัญญากู้ยืมเงินระหว่างผู้ร้องกับลูกหนี้ก็สูญหายไป

๕) ภายหลังจากผู้ร้องได้รับการปล่อยชั่วคราว ผู้ร้องได้ไปพบกับหัวหน้าชุดจับกุมผู้ร้องเพื่อติดตามทรัพย์สินคืน แต่ได้รับแจ้งว่าได้คืนทรัพย์สินให้ไปหมดแล้วและให้ผู้ร้องไปลงบันทึกประจำวัน หากผู้ร้องไม่ลงบันทึกประจำวันจะแจ้งข้อหาขัดคำสั่งเจ้าพนักงาน ผู้ร้องแจ้งว่ามีทรัพย์สินบางส่วนที่ผู้ร้องยังไม่ได้รับคืน คือ สัญญากู้ยืมเงินของลูกหนี้ ๑๘ ราย รวมเป็นเงินประมาณ ๕ ล้านบาท

๖) ผู้ร้องได้รับโทษจำคุกระหว่างปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ ในคดีปลอมเอกสารสิทธิ และใช้เอกสารสิทธิปลอม ปัจจุบันพ้นโทษแล้ว

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. [REDACTED] กับเจ้าหน้าที่อีกจำนวนหนึ่ง ได้ร่วมกันจับกุมผู้ร้องตามหมายจับของศาลจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ขอให้ปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ขณะที่ผู้ร้องขับซีรตจักรยานยนต์อยู่บนถนนสาธารณะใน [REDACTED] อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ถูกร้องได้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานโดยแขนซ้ายห้อยคอพร้อมแสดงหมายจับให้ผู้ร้องตรวจดู รวมถึงแจ้งสิทธิตามกฎหมายให้ผู้ร้องทราบ ซึ่งผู้ร้องยืนยันว่าตนคือบุคคลตามหมายจับ จากนั้นผู้ถูกร้องได้นำตัวผู้ร้องไปตรวจค้นที่บ้านพักอาศัยของผู้ร้องพร้อมกับตรวจยึดของกลาง นำตัวไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู ทั้งนี้ ในขั้นตอนการจับกุม ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดให้มีการแถลงข่าวหรือมีส่วนเกี่ยวข้องให้ผู้สื่อข่าวมาทำข่าว ซึ่งหลายปีก่อนรวมถึงช่วงเวลาที่จับกุมผู้ร้อง มักมีผู้สื่อข่าวท้องถิ่นมาอยู่ที่สถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูเป็นประจำเกือบทุกวัน ไม่ว่าจะมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ผู้ร้องได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น.

๒) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องพ้นโทษออกจากเรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ร้องไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้องในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และฐานทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารใดของผู้อื่นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ซึ่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูได้รับคำร้องทุกข์ไว้เป็นคดีอาญาที่ [REDACTED] และทำการสอบสวนพร้อมส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ ต่อมาพนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ถูกร้อง ตามหนังสือ ที่ อส ๐๐๔๑(ปทภ ๔.๑)/๘๓๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖

๒.๒.๓ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อมูลจากหนังสือสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ ที่ อส ๐๐๔๑(ปทภ ๔.๑)/๘๓๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖ แจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีผู้ถูกกล่าวหาทั้ง ๑๘ ราย ซึ่งในจำนวนนั้นมีผู้ถูกร้องเป็นผู้ต้องหารวมอยู่ด้วย สรุปได้ว่า

๑) คดีระหว่างผู้ร้องในฐานะผู้กล่าวหา กับ [REDACTED] กับพวกรวม ๑๘ คน ผู้ต้องหา ในข้อหากระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ฐานทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารใดของผู้อื่นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ถูกร้อง

ในฐาน...

ในฐานะความผิดดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า จากการสอบสวนคดี ผู้ร้องให้การว่าตามวันเวลาเกิดเหตุ ผู้ถูกร้อง ได้ร่วมกันจับกุมผู้ร้องในข้อหาปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอมตามหมายจับของศาลจังหวัดหนองบัวลำภู จากนั้นได้นำตัวผู้ร้องไปยังบ้านพักอาศัยแล้วจัดห้องนอนเข้าไปค้นยึดเอาตรายาง และนำตัวผู้ร้องไปยังสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู โดยมีเจ้าหน้าที่ในชุดจับกุมชั้นปรยานต์ของผู้ร้อง ที่จอดอยู่ที่บ้านพักอาศัยตามไปด้วย ขณะทำบันทึกการจับกุมได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเอาเงินสด ๕๒,๐๐๐ บาท ที่ผู้ร้องเก็บไว้ในช่องเก็บของหน้ารถยนต์ไป และบังคับให้ผู้ร้องกดเงินจากตู้เอทีเอ็ม ๒,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นบัญชีมารดาของผู้ร้องมาให้แก่ผู้ถูกร้อง

๒) พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวนพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ตามข้อ ๑) แล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องได้เอาเงิน ๕๒,๐๐๐ บาท ไปนั้นมีเพียงผู้ร้องที่ให้การเป็นพยานเท่านั้น ส่วนกรณีที่ผู้ร้องให้การว่าถูกบังคับให้ไปกดเงิน ๒,๐๐๐ บาท จากการตรวจสอบรายการเดินบัญชีเงินฝากทั้ง ๓ บัญชีตามที่ผู้ร้องอ้าง ปรากฏว่าไม่มีรายการถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวตามที่ผู้ร้องให้การ

๓) สำหรับกรณีที่กล่าวหาผู้ถูกร้องว่าเอาเอกสารสัญญากู้ยืมเงินไปเรียกรับเงินจากลูกหนี้ของผู้ร้อง ได้ข้อมูลว่า หลังจากผู้ร้องถูกจำคุกไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ใดเอาสัญญากู้ยืมเงินระหว่างพยานกับผู้ร้องมาเรียกรับเงินจากพยานแต่อย่างใด จากการสอบสวนคดี ยังไม่มีพยานหลักฐานพอฟังได้ว่าผู้ต้องหาทั้ง ๑๘ คน ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ดังนี้

๓.๑ ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีตรวจค้นและจับกุมผู้ร้อง หรือไม่

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘^๑ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๙^๒ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและ

/สิทธิทาง...

^๑ มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

^๒ ข้อ ๓ ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล

ข้อ ๕ บุคคลใดจะถูกกระทำทารุณกรรม หรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีมิได้

ข้อ ๙ บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือเนรเทศไปต่างถิ่นโดยพลการไม่ได้

สิทธิทางการเมือง ข้อ ๗ ข้อ ๙ วรรค ๑ และข้อ ๑๐ วรรค ๑^๓ ให้การรับรองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลไว้ว่า สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ต้องให้ความเคารพและไม่กระทำการใด ๆ ที่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว ทั้งนี้ แม้บุคคลที่ถูกกีดรอนเสรีภาพตามกฎหมายก็ยังคงได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๒) นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ (๑) ประกอบมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓^๔ และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ บทที่ ๒ การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจค้นบุคคลหรือสถานที่และการจับกุมบุคคลไว้ว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะตรวจค้นหรือจับกุมโดยไม่มีหมายค้น หมายจับ

/หรือคำสั่ง...

^๓ ข้อ ๗ บุคคลจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้...

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของร่างกาย บุคคลจะถูกจับหรือควบคุมโดยอำเภอใจมิได้ บุคคลจะถูกกีดรอนเสรีภาพของตนมิได้ ยกเว้นโดยเหตุและโดยเป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง บุคคลทั้งปวงที่ถูกกีดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดแห่งความเป็นมนุษย์

^๔ มาตรา ๗๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตั้งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

มาตรา ๘๐ ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ

มาตรา ๘๕ เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

มาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นและในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิดหรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

หรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่เมื่อมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น กรณีตรวจค้นเคหสถานจะทำได้ต่อเมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในเคหสถาน ประกอบกับต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน ทั้งนี้ กรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับพร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ อีกทั้งผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษานายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ รวมถึงแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุม

๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ๐๐๑๑.๑๓/ว๕๒ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ กำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการตรวจค้นหรือจับกุมทุกกรณีต้องแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบตำรวจ เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นหรือเร่งด่วนที่ต้องทำการตรวจค้นบุคคลหรือสถานที่หรือจับกุมบุคคลใดซึ่งหากไม่ปฏิบัติทันทีอาจจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ถ้าเช่นนั้นไม่ต้องแต่งเครื่องแบบก็ได้ แต่ต้องแจ้ง ยศ ชื่อ ตำแหน่ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลที่ถูกตรวจค้นหรือถูกจับกุมนั้นทราบ

๔) เมื่อข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้จับกุมผู้ร้องโดยมีหมายจับของศาลจังหวัดหนองบัวลำภู และการตรวจค้นบ้านพักอาศัยของผู้ร้อง แม้จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องกระทำไปโดยไม่มีหมายค้นของศาล แต่เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๒ ที่บัญญัติให้เจ้าพนักงานสามารถค้นได้เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น รวมถึงได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถค้นที่รโหฐานได้กรณีผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้นมีหมายจับ ดังนั้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจับกุมผู้ร้องโดยมีหมายจับของศาล และมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติให้ค้นในเคหสถานได้โดยไม่ต้องมีหมายของศาล การกระทำของผู้ถูกร้องในประเด็นนี้จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีตรวจค้นและจับกุมผู้ร้อง

๕) ส่วนกรณีที่ผู้ร้องให้ข้อมูลว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานในขณะที่จับกุมนั้น จากการตรวจสอบ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ขณะที่เข้าจับกุมผู้ถูกร้องได้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานพร้อมทั้งแสดงหมายจับให้ผู้ร้องตรวจดู อีกทั้งยังมีป้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจห้อยอยู่ที่คอ เมื่อผู้ร้องได้ตรวจดูหมายจับแล้วก็ยอมรับว่าบุคคลตามหมายจับคือตนเอง ซึ่งข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่ายในเรื่องการแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานก่อนเข้าตรวจค้นและจับกุมนั้นขัดแย้งกัน และไม่มีพยานหลักฐานอื่น

ที่จะสนับสนุนข้อมูลของทั้งสองฝ่าย กรณีจึงไม่มีพยานหลักฐานที่ยืนยันข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องได้แสดงหรือไม่ได้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานก่อนตรวจค้นและจับกุมผู้ร้อง ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๖) กรณีผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องทำร้ายร่างกายและข่มขู่ให้ลงลายมือชื่อในเอกสาร นั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้ทำร้ายร่างกายหรือข่มขู่ผู้ร้องให้ลงลายมือชื่อในเอกสารใด ๆ ทั้งนี้ มีเจ้าหน้าที่อยู่ในเหตุการณ์หลายคนรวมถึงมีผู้สื่อข่าวอยู่ด้วย ซึ่งไม่ตรงกับที่ผู้ร้องให้ข้อมูล และจากการตรวจสอบไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นใดเพิ่มเติมที่จะสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องได้ว่า ผู้ถูกร้องทำร้ายร่างกายผู้ร้อง ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๗) สำหรับกรณีผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องนำเงินสด ๕๒,๐๐๐ บาท ของผู้ร้องไป รวมถึงบังคับให้ผู้ร้องกดเงินจากตู้เอทีเอ็ม ๒,๐๐๐ บาท มาให้ นั้น ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องกับข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของผู้ถูกร้องขัดแย้งกันในสาระสำคัญ จึงต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานอื่นประกอบ ซึ่งพบว่าในข้อกล่าวอ้างนี้ ผู้ร้องได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูให้ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้อง ต่อมาพนักงานสอบสวนได้สอบสวนและสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้อัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ พิจารณา โดยพนักงานอัยการได้พิจารณาแล้วปรากฏตามบันทึกคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องของพนักงานอัยการในคดี [REDACTED] กับพวกรวม ๑๘ คน ผู้ต้องหา (ซึ่งเป็นผู้ถูกร้องตามคำร้องนี้) คดีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งเอกสารใดของผู้อื่นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ผลการสั่งคดีของพนักงานอัยการระบุเหตุผลว่าจากการสอบสวนยังไม่พอฟังว่าผู้ต้องหาทั้ง ๑๘ คน ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานไม่พอฟ้อง พนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา ปรากฏตามเอกสารในข้อ ๒.๒.๓ ของรายงานนี้ ซึ่งข้อกล่าวหาในคดีเป็นประเด็นเดียวกันกับคำร้อง ประกอบกับเมื่อการตรวจสอบไม่พบพยานหลักฐานอื่นใดที่จะนำมาพิจารณาในประเด็นนี้ได้อีก ในชั้นนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๘) สำหรับกรณีที่กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่บันทึกภาพและเสียงขณะจับกุม จากการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ร้องถูกจับกุมเมื่อปี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงที่ยังไม่มีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้บันทึกภาพและเสียงขณะจับกุมผู้ร้อง จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือมีผลเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้อง

๙) อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับข้อร้องเรียนจำนวนมากเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเด็นการแต่งกายนอกเครื่องแบบแล้วไม่แสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงาน รวมถึงการไม่แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ให้ผู้ต้องถูกจับกุมได้รับทราบและเข้าใจก่อน ซึ่งบางกรณีพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวจริง อันถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เหมาะสม และไม่ให้หลักประกันในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ โดยคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยการความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ข้อ ๒.๔.๑ กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำการตรวจค้นในที่สาธารณะต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หรือกรณีเร่งด่วน หรือเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการขึ้นไปจะไม่แต่งเครื่องแบบก็ได้ แต่ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นทราบ และเมื่อพิจารณาตามนัยหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๑๓/ว๕๒ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งกำชับข้าราชการตำรวจในสังกัดกรณีการตรวจค้นหรือจับกุมทุกกรณี ต้องแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบตำรวจ ยกเว้นกรณีมีเหตุจำเป็นหรือเร่งด่วนที่ต้องทำการตรวจค้นบุคคลหรือสถานที่หรือจับกุมบุคคลใดซึ่งหากไม่ปฏิบัติทันทีอาจจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ แต่ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลที่ถูกตรวจค้นหรือถูกจับกุมนั้นทราบ หากมีข้าราชการตำรวจผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาความบกพร่องตามควรแก่กรณีภายในอำนาจหน้าที่ และรายงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบต่อไป และให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรณีนี้ จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๒ ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง กรณีนำสื่อมวลชนมาทำข่าวการจับกุมผู้ร้องหรือไม่

๑) ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนและการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ข้อ ๒.๑ กำหนดว่า ห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพในขณะที่เข้าปฏิบัติภารกิจตรวจค้นจับกุม เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี และข้อ ๒.๒ กำหนดว่า ห้ามเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพในห้องสืบสวนหรือห้องสอบสวนในขณะที่ทำการสืบสวนสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

/๒) ในประเด็นนี้...

๒) ในประเด็นนี้ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ในวันดังกล่าวไม่ได้นำสื่อมวลชนหรืออนุญาตให้สื่อมวลชนมาทำข่าว โดยช่วงหลายปีก่อนรวมถึงช่วงเวลาที่จับกุมผู้ร้อง มักมีผู้สื่อข่าวท้องถิ่นมาอยู่ที่สถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูเป็นประจำไม่ว่าจะมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไรก็ตามจากการตรวจสอบปรากฏว่ามีภาพข่าวจากการนำเสนอของสื่อมวลชน^๕ ขณะผู้ร้องพูดคุยกับผู้ถูกร้องในห้องสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู โดยไม่มีการปกปิดใบหน้า ชื่อ สกุล พร้อมของกลาง ซึ่งในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา นอกจากเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และอนามัยของผู้ต้องหาที่อยู่ระหว่างการถูกควบคุมตัวแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้านอื่น ๆ ของผู้ต้องหา รวมถึงผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีมิให้ถูกกระทบกระเทือนจนเกินสมควรแก่กรณีด้วย

๓) พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้อนุญาตให้ผู้สื่อข่าวมาทำข่าวการจับกุมผู้ร้อง แต่การปล่อยให้ผู้สื่อข่าวบันทึกภาพการจับกุมและสอบสวนผู้ร้องขณะอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ จนเป็นเหตุให้การนำเสนอข่าวไม่ได้ปกปิดอัตลักษณ์ของผู้ร้อง นอกจากจะเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนและการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แล้ว ยังมีผลทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว ตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ ในชั้นนี้ จึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการปล่อยให้ผู้สื่อข่าวบันทึกภาพการจับกุมและสอบสวนผู้ร้องขณะอยู่ในความควบคุม ประกอบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยมีความเห็นเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปล่อยให้สื่อมวลชนเข้าไปในสถานที่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วบันทึกภาพและเสียงไปนำเสนอโดยไม่ปกปิดอัตลักษณ์ของบุคคลอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลายกรณี จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ จึงมีมติว่า

/๔.๑ ประเด็น...

^๕ ดร.หนองบัวลำภู จับชายวัย ๔๖ ปปลอมคำพิพากษาศาล จาก รายการ [REDACTED] HD สืบค้นจาก [https://www.\[REDACTED\]](https://www.[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๗

จับหนุ่มปลอมคำพิพากษาศาล หวังเงินประกันพี่ชายใช้หนี จาก [REDACTED] สืบค้นจาก [https://www.\[REDACTED\]](https://www.[REDACTED]) เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๗

๔.๑ ประเด็นที่ผู้ถูกร้องตรวจค้นและจับกุมผู้ร้อง ไม่อาจรับฟังได้ว่าการกระทำหรือ ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ให้มีข้อเสนอแนะไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน ประเด็นการแต่งกายนอกเครื่องแบบแล้วไม่แสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงาน รวมถึงการไม่แสดงบัตร ประจำตัวเจ้าพนักงานให้ผู้ต้องถูกจับกุมได้รับทราบและเข้าใจก่อน

๔.๒ ประเด็นที่ผู้ถูกร้องปล่อยให้ผู้สื่อข่าวถ่ายภาพการจับกุมและสอบสวนผู้ร้องขณะ อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ จนเป็นเหตุให้การนำเสนอข่าวไม่ได้ปกปิดอัตลักษณ์ของผู้ร้อง เป็นการ ละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๔.๓ ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภู ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ ดังนี้

๔.๓.๑ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน

๑) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำชับหน่วยงานในสังกัดปฏิบัติตาม ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนและ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัด ไม่ปล่อยให้ สื่อมวลชนทุกแขนงทำข่าวหรือถ่ายภาพในขณะที่ทำการสืบสวนหรือสอบสวนผู้ต้องหา

๒) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการละเมิด สิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น โดยใช้ข้อมูลตามรายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้ แล้วกำหนดมาตรการหรือ แนวทางเพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะนี้อีก

๓) ให้สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติกำชับผู้ปฏิบัติงานสื่อมวลชนให้ใช้ ความระมัดระวังในการเสนอข่าว โดยเฉพาะการเปิดเผยอัตลักษณ์บุคคลหรือข้อมูลที่น่าไปสู่การระบุ ตัวตนของผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๔.๓.๒ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสถานีตำรวจภูธรเมืองหนองบัวลำภูกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนอกเครื่องแบบให้เป็นไปตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๔๑๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๑๓/ว๕๒ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยในการตรวจค้นหรือจับกุมทุกกรณี เจ้าหน้าที่จะต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นหรือเร่งด่วนที่ไม่อาจแต่งเครื่องแบบได้ แต่เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลที่ถูกตรวจค้นหรือถูกจับกumnั้นทราบก่อนทุกครั้ง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางปรีดา คงแป้น	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

